ගත්පණ

සූර්යතුංග මුනිදාස

හත් පණ

කුමාරතුංග මුනිදස

ගුණසේන

හත් පණ

1. උපන් පණ

1. තොරළුවේ කුසල් හාමි ගමරාල හොඳ පොහොසතෙකි. ගොඩින් අමුණු පහක් ද මඩින් අමුණු හතක් ද පමණ වූ ඉඩම් ඔහුට ඇත. ඔහු ගේ මහ පෙට්ටියේ යට තට්ටුව අත ගා බලන්නට ලැබුණොත් ඔහුට මුදලුත් ඇද්ද නැද්ද යනු හොඳින් දැන-ගත හැකි ය.

2. සකසුරුවම් කමින් කුසල් හාමිනෝ හිමියාට කිසි සේත් දෙවෙනි නො වේ. පෙට්ටියේ මුදල් රැකෙති යි ඇය ගේ විශ්වාසයෙක් නැත. එක එක ලිග්ගල ළඟ වළලන ලද මහ කැටයක් පමණ මුදල් රකින්නට හොඳ දෙයක් නැති බව ඕ දනී. ඇය විසින් මුදල් රැක්ක යුත්තේ හිමියා ගෙන් පමණෙකි. ඊට මෙ තරම් හොඳ ක්‍රමයෙක් තවත් නැත.

3. මේ දෙ මහල්ලනට පුතෙක් ද දුවක් ද වූ හ. දුව රූමත් තරුණියකි. ඇය ගේ කෙස් වැටිය විද්-ලූ කල දණට වැටේ. ඇඟ තැඹිලි පාට ය. උදය ම මැද්දට පසු නම් දත් සුදු ය. හවස් වන විට ඒ රතට හැරෙයි. හොඳ උස මහතින් යුත් මේ තරුණිය දෙ මවුපියනට මහත් ආඩම්බරයෙකි.

4. පුතා ගේ නම කිරි හාමි ය. හේ උස් ය, මහත් ය, කදිම පෙනුමක් ඇත්තෙකි. ළමා කල අකුරු කරන්නට ය යි අසල පල්ලියට යැවූ නමුත් ඔහු දන්නා අකුරෙක් නැත. ඔහු ගේ නුවණ කො තරම් දැ යි කියත හොත් අසල කවුරුත් ඔහුට 'පණ්ඩිතයා' ය යි කියති. කිසි දෙයක් ගැන කල්පනාවක් කිරීම ඔහුට නුවූව මනා බැවින්, මේ නම හොඳට ම සුදුසු ය යි මවුපියෝ ද කියත්.

5. ගම පුතාට තවත් නාමෙක් වෙයි. එ නම් 'කිරි බත් හාමි' යනු යි. වැදමක් වූ ද හෝ, මඟුලක් වූ ද හෝ බොහෝ දෙනා රැස් ව සිටිද්දී ම, කිරි බත් ගොඩක් සොයා-ගන්නට බැරි වන ලෙස හංගන ගුරු කමක් කිරි හාමි දනී. එ සේ කරන්නේ අනුනට ඉඩක් නො දී ම පණ්ඩිත කම් දෙඩමින් ය. 'කිරි හාමි' යන්නට 'බත්' යන ටික නිකම් ම එකතු වුණා නොවන බව මෙයින් පෙනේ.

6. නිදන්නට ගිය විට කිරි හාමි රැ දවල් වෙනසක් නො දනී. 'මේ කට යුතු ය, මේ නොකට යුතු ය' යන්නක් කිරි හාමි කිසි විටෙකත් නො දකී. එ බඳු යමක් අනෙකකු කිව ද ඔහුට නො ඇසේ. ඔහුට හිතුණොත් සියල්ල ම නොකට යුතු ය. මේ නිසා කිරි හාමිට ඇති තවත් නම් බොහෝ ය.

7. කො පමණ නම් ඇති වුවත් කිරි හාමි ගේ හොඳ ගුණයෙක් වෙයි. එ නම් නම්බු නමක් වුවත් අවනම්බු නමක් වුවත් එක ලෙස සැලැකීම යි. මේ නිසා කිරි හාමි ගේ හිතට කිසි පීඩාවෙක් නැත. එ හෙයින් ලෙඩ දුක් ඔහු නොදන්නා දෙයෙකි.

8. ලෙඩක් දුකක් නැති හෙයින් කිරි හාමි කන බොන දෑ හොඳට ඇඟට අල්ලයි. ඉතින් ඇඟ මහත් වීම පුදුමයෙකැ? අනෙක් අයට කෙසේ කල දවස ගියත් කිරි හාමි සුවසේ ම ජීවත් වීම පුදුමයෙකැ?

2. මැරෙන දවස

1. ගම දුව ගේ මඟුල් දිනය පැමිණියේ ය. ගම ගෙදර ඉදිරියෙහි මහත් තොරණෙකි. ගෙය වියන් බැඳ සියලු ඇඳ පුටු සුදු අතුරා අලඞ්කාර කරන ලද්දේ ය. නෑදෑයෝ වටින් පිටින් එන්නට වූ හ.

2. ඒ කිරි හාමිට බොහොම හොඳ දවසෙකි. 'අනේ, අම්මේ, ඉතින් ආයෙත් මෙහෙ ම දවසක් ළඟ දී ඒ දෑ' යි කිරි හාමි නොයෙක් වර ඇසී ය. 'ඇයි, ඔබට හිර ගෙනෙන ද?' යනු මව ගේ පිළිතුර ය.

3. කිරි හාමි වරක් කැවුම් තුබූ තැනට ගොස් ඉන් හත අටෙක රස බලයි; වරක් කිරි බත් කැටි කරන තැනට ගොස්, ඉන් කැටි හත අටකට ඉඩ ගෙන දෙයි. 'කිරි බතේ ලුණු කිරි රස ඇද්ද, පුතේ?' යි මව අසයි. 'අනේ, මා දන්නේ නෑ, අම්මේ. ගුණ දෙස් කියකියා වැඩේ පාළු කරන්නට ආවා නො වෙයි මා' යි කියමින් කිරි හාමි තමා ගේ කටයුත්ත ම කෙරෙයි.

4. දූන් ගෙය නෑදෑයන් ගෙන් පිරුණේ ය. බත් වේලාව ද ළඟ ය. 'පුතේ, අනේ, හොඳ පුතා වගේ, මේ අමුඩයත් කළයත් ඇරගෙන අර වෙලේ ළිඳට ගොහින් නා-ලා එන්න. අද මේ මඟුල් දවසේ හොඳට පිරිසිදු වී ඇඳගෙන ඉන්නට එපා යැ?' යි මව කීවා ය. වෙන ද මෙ වැනි කීමක් නො සැලැකුවත් එ ද කැවුම් කිරි බතේ අනුහසින් කිරි හාමි කීකරු විය.

5. වෙලේ ළිඳ ළඟ කඹයෙක් නො වී ය. කිරි හාමිට දිය ළණුවෙක් ද නො වී ය. ඉතින් කෙසේ අමුඩ ගසන්නට ද? කෙසේ ළිඳෙන් දිය අදින්නට ද? වෙලේ ළිඳ ළඟ ම දිග එළි කැර සිටි ගොනා දැක කිරි හාමි කඹය කනුවේ බැඳි කොන ළිහා-ගත්තේ ය. අනෙක්

කොන ගොනා ගේ කරේ ම ය. කිරි හාමි කඹයේ මැද ඉණේ දවටා-ගෙන අමුඩය ගසා-ගත්තේ ය; කොන කළයේ බැඳ දිය ඇද ඇද නාන්නට විය.

.......කිරි හාමි කඹයේ මැද ඉණේ දවටාගෙන.......නාන්නට විය.

6. මේ අතර ඒ අසලින් ගිය සහ නාමක් ඒ දැක, 'මහ මෝඩයෙක්! ගොනා කඹය ඇද්දෙත්?' යි කීයේ ය. 'කඹය ඇද්දෙත්! එහෙ නම් මා අද්දන්නෙ' යි කියමින් කිරි හාමි නැවේ ය. 'කඹය ඇද්දෙත් —

බිම	පෙරළෙයි
කළය	බිඳෙයි
ගොනා	දිවෙයි
වැඩ ගොඩ	වෙයි'

යනු කියමින් සහ නාම ගියේ ය.

7. වරක් කිරි හාමි දිය කළය හිසට ඔසවනු හා සමඟ ම කඹයේ තදය දැනී, ගොනා හිස ගැස්සී ය. එයින් පය ලිස්සා ගොස් කිරි හාමි ළිං පඩිය උඩ වැටී, කළය මහ හඬින් කුඩු විය. ගොනා බිය ගෙනකිරිහාමිද ඇදැ-ගෙන දුවන්නට වන්නේ ය. ඒ නියරෙහි මේ නියරෙහි හැපීමෙන් කිරි හාමිට බොහෝ තුවාළ විය. වේදනාව ඉවසා-ගත නො හී හේ මර හඬ දෙන්නට විය. එහෙත්ගොනා නො නැවැතී ම දිවුවේ ය.

8. කිරි හාමි ගේ මර හඬ ඇසී, ගෙදර මිනිස්සු වහා දිව අවුත්, කඹය කපා ඔහු ගලවා-ගත්තෝ ය. නිදහස් වූ වහා ම කිරි හාමි සඟ නම සොයා දුවන්නට වන්නේ ය. 'පූදුම හාමුදුරු කෙනෙක්! මා වැටෙන බව, කළය බිඳෙන බව, ගොනා දුවන බව කලින් ම කී හැටි' යි සිතමින් හේ පසු නො බලා දිවුවේ ය.

9. සඟ නම දුටු තැන දී ම කිරි හාමි වැඳ වැටුණේය. 'අනේ, හාමුදුරුවනේ, අර මා වැටෙන බව, කළය බිඳෙන බව, ගොනා දුවන බව, කලින් ම දක්කේ දිවැසින් ද?'

'ඔව්'

'අනේ, එහෙ නම් මා මැරෙන දවසත් කියන්න.'

'හිසත් පයත් එක තරමට සීතල වුණු ද.'

මෙසේ කියා සඟ නම ගියේ ය. 'මැරෙන දවස දැන - ගතිමි' යි කියමින් කිරි හාමි ගෙදර ආයේ ය. ගෙදර කලබලය එයින් නැවතී මහුලේ කටයුතු හොඳින් කැරුණේ ය.

3. පළමු වන මරණය

1. දිනක් කිරි හාමි කජු පුහුලම් කැමට යාළුවන් සමඟ ගහ ළඟ කජු ගහට ගියේ ය. කවුරුත් අත පොවන තැන්වල වූ පුහුලම් කඩා කන්නට වූ හ. ගහට නැමුණු අත්තෙක අග ලොකු පුහුලමක් දැක, කිරි හාමිට එය ම කන්නට ආශාවෙක් විය.

2. 'යන්නට එපා, යන්නට එපා. අත්තත් කඩා-ගෙන වැටෙයි' යනු යහළුවෝ කී.හ. කිරි හාමි ඒ නො අසා අතු අගට ම ගියේ ය. 'ජරාස්' යන අනුකරණයෙන් අත්ත කැඩී කිරි හාමිත් සමඟ ගහට වැටුණේ ය. කිරි හාමි හොඳට ම තෙමුණු නමුත්, යන්තම් පණ බේරා-ගෙන ගොඩට ආයේ ය.

3. සීතලක් දැනුණෙන්, එ ද සඟ නම කී වචන සිහි වී කිරි හාමි වහා හිසත් පයත් අත ගා බැලී ය. දෙ පළ ම එක සේ සීතල ය. 'මා මළා, මා මළා' යි මහ හඬ නඟමින් හේ බිම පෙරළුණේ ය. යහළුවෝ වහා ළං ව ඔහු ඔසවන්නට උත්සාහ කළෝ ය. 'මා මළා, මා මළා' යි කියමින් කිරි හාමි බිමට ම වැටුණේ ය.

4. 'කිරි හාමි, ඔබට පිස්සු ද? නැඟිටිනවා, නැඟිටිනවා.'

'මා මළා. නැඟිටින්නේ කෙසේ ද?'

'මළා! මළා නම් දෙඩන්නේ?'

'මළ අය දෙඩන්නේ නැද්ද? එ ද අපේ ගෙදර මඟුල් දවසේ හාමුදුරුවන් කීවා, ''හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණු ද මළා තමයි'' කියා.'

'අනේ, කිරි හාමි, පිස්සු නැති ව නැඟිටිනවා. යමු ගෙදර.'

'මා මළා. ගෙදර යන්නේ කෙසේ ද? හාමුදුරුවන් දිවැසින් දැක-ලා කීවේ. පුළුවන් නම් මගේ මළ කඳ ගෙදර ගොහින් දමනවා.'

5. යහළුවෝ කිරි හාමි උස්සා-ගෙන ගෙදර ගොස් සියලු සිද්ධිය කීවෝ ය. කිරි හාමි ගේ මවුපියෝ ඔහු නැඟිටුවන්නට නොයෙක් උත්සාහ කළ හ. එහෙත් හේ නොනැඟිටියේ ම ය. 'හාමුදුරුවන් හට වඩා දන්නා කෙනෙක් නෑ. හාමුදුරුවන් දිවැසින් දැක කී දේ වරදින්නට පුළුවන් ද?' යි කියමින් 'මා මළා. ඉතින් මා වළ ලන්නේ නැද්ද' යි හඬ දෙන්නට වී ය.

6. 'අනේ, කිරි හාමි පිස්සු නැති ව නැඟිටින්න. මේ බත් කන්න. මේ කිරි බොන්න'යි කිය-කියා මවුපියෝ කන්නළවු කළ හ. කිරි හාමි ඒ කිසිවකට ඇහුම් කන් නො දී 'මා වළ ලන්නේ නැද්ද? මා මළාට හඬන්නේ නැද්ද?' යනාදිය කියමින් මර හඬ ලන්නට ම වී ය. අවට නෑදෑයන් අවුත් කිරි හාමි නැඟිටුවන්නට කළ වෑයමින් ද කිසි පලෙක් නුවූයේ ය.

7. අන්තිමයේ දී කිසිවක් කැර-ගත නො හී කිහිප දෙනෙක් කිරි හාමි ඔසවා-ගෙන සොහොනට ගොස් පස් ගොඩ දෙකක් අතරේ හොවා ආවෝ ය. කිරි හාමි එයින් සැනැසී සැබැවින් ම මළාක් මෙන් ඇස් දෙක පියා-ගත්තේ ය; දෑත් එක් කොට බඩට දුන්නේ ය; දෙ පය ළං කෙළේ ය; ඇඟ කෙළින් තබා නිසොල්මන් වූයේ ය.

4. දෙ වන පණ්ඩ

1. එ දුරු පල් සොරු මුළක් ගෙයක් බිඳ, බඩු ගෙන සොහොන මැදින් යෙති. සමහරු බඩු මිටි හිසින් ගෙන යෙති. සමහරු මුදල් පසුම්බි ආදිය එල්ලා-ගෙන යෙත්. මෙ සේ යන එකෙක් සොහොනෙහි හොත් කිරි හාමි පයින් මැඩ-ගෙන ගියේ ය.

2. නිඳ උන් කිරි හාමි පිබිද සොරුන් දැක, 'අනේ, මුන් ගේ නොහැදුණු කම! මළ එකකුට වත් නිකම් ඉන්නට අරින්නේ නැ නො වෙයැ' යි කීයේ ය. සොරු ඒ අසා නැවැති, ඒ කවරෙක් දැ යි බැලූ හ. එකෙක් 'මේ කවුද්ද' යි ඇසී ය.

'ඒ මම, කිරි හාමි. මා මළා. ඉතින් මළ එකා පාගා-ගෙන යැම හරි ද?'

සොරුනට ද සිනා නො සී සිටීම අමාරු විය. 'මැරුණේ හැබැවට ම ද බොරුවට දැ' යි අනෙකෙක් ඇසී ය.

'මෙන්න මූට පිස්සු. බොරුවටත් මැරීමෙක් ඇද්ද? බල, හාමුදුරුවන් කීවා ''හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණු ද මළා ය'' කියා. ඊයේ මා ගහේ වැටී හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණා. ඉතින් මා මළේ නැද්ද?'

3. 'මේ කුමන පිස්සෙක් ද? බිල්ලකට බොහොම අගෙයි. බොරු නැති ව එනවා යන්නට' යි සොර දෙටුවා කී ය.

'අනේ, මා මළා, මා මළා. මළ එකාට ඉන්නට දී යනවා යන දිසාවෙක' යි කිරි හාමි අඬන්නට වූයේ ය. හොර මුළේ හිටි එකෙක් දෙන්නෙක් ද හොරට අඬන්නට වූ හ.

'අනේ, ඉතින් කවද දකින්නට දැ' යි එකෙක් ඇඬී ය. 'අනේ, මාත් ඉඳ-ලා කුමට දැ' යි තවෙකෙක් ඇඬී ය. කිරි හාමි කිපී, 'තොපි යන අතෙක යවු. මළ එකාට කවට කම් කැර අපායට විතරක් යන්නට එපා' යි ගෙරෙවුවේ ය.

4. එක් සොරෙක් ඉදිරියට පැන, 'හා, හා, කවට කම් කරන්න එපා. හොඳ යැ? මොහු ඇත්තෙන් ම මැරී-ලා. මා දන්නවා හොඳ මන්ත්‍රයක් ගිය පණ ගෙන්වන. කැමැති නම් මතුරා බලන්නට පුළුවනි. හැබැයි, පණ එනවා නම් දකුණු පයේ මහ පට ඇඟිල්ලේ වේදනාවෙක් දැනෙයි. මතුරා බලන්නට ද' යි කීයේ ය. කිරි හාමි ද මීට කැමැති විය.

5. හොරා ද පිහියෙකින් කිරි හාමි ගේ පයේ මහ පට ඇඟිල්ලට අනින ලෙස අනෙකකුට කියා මතුරන්නට විය. 'ඕං නමෝ ගිය පණ වරෙන්, ගිය පණ වරෙන්, ගිය පණ උඩෙන්, සුවාහා' යි මතුරනු සමඟ ම කිරි හාමි ගේ දකුණු පයේ මහ පට ඇඟිල්ලේ මහත් වේදනාවෙක් වී ය. 'පණ ආවා, පණ ආවා' යි මහ හඬ නඟමින් හෙ තැගිටියේ ය. ඉක්බිති පණ දුන් සොරා වැලැඳ-ගෙන, සතුටු පින් දී, 'අනේ ඔබ නිසා මා ආයෙත් මේ ලෝකයට ආවා. සතර දිව සැපත් ලැබේ වා' යි කියමින් කඳුළු වගුරුවමින් හඬන්නට වී ය.

6. 'ඉතින් කොහි ද යන්නේ' යි සොර දෙටුවා ඇසී ය. 'වෙන කොහි යන්නට ද? මා ගෙදර යනවා. ඔබට පින් සිදු වුණා වේ' යනු කිරි හාමි කී ය. 'හා, හා, වරක් මැරී ඒ ගෙදරට ම යන්නට හොඳ නැ. අප එක්ක යමු' යි පණ දුන් සොරා පැවැසී ය. 'අනේ, කියන තැනකට එනවා; නරකාදි වුණත් එනවා, එනවා ම යි. මගේ පණ ඔබේ නො වේ ද?' යි කියමින් කිරි හාමි යළිත් අඬන්නට වූයේ ය.

7. සොරු කිරි හාමි සනසා, ඔහු ගේ ඇඟේ වැලි පිස-දමා, ඔහු එක් කැර-ගෙන යන්නට වූ හ. මඟ දී, කිරි හාමි තමා ගේ සියලු තොරතුරු කියමින් සොරුන් සතුටු කෙළේ ය. 'අමාරු වූ තැනෙක දී යස බිල්ලක්, අගේ ඇති බිල්ලක්' යි කියමින් සොරු සිනා සුණෝ ය.

5. දෙ වන මරණය

1. සොර මුළ දිනක් කිරි හාමින් ගෙන ගෙයක් බිඳින්නට ගියෝ ය. සොරු ගෙයි සන්ධි බලා බිඳිති. කිරි හාමි ඔවුනට බැණ වදී. 'තොප වගේ නපුරු අය තවත් ලෝකේ ඇද්ද? අනේ කො තරම් වියදම් කොට කො තරම් අමාරුවෙන් තනා-පූ ගෙයක් ද? බිඳිනවා නම් ගෙදර මිනිසුන් ගෙන් අසා බින්ද ම නරක ද?'

2. කිරි හාමි නවතා-ගත නො හී සොරෙක් අතෙහි වූ යකඩ උළ ඔසවා, 'කට වසා-ගෙන තො සිටියොත් මෙයින් ඇණ මෙ තැන ම මරමි' යි තරවටු කෙළේ ය. 'තොපට හොඳ නම් බිඳිපු. මේ පව් කොට මට නරකාදි යන්නට බැ'යි කිරි හාමි ඒ ගෙදර කුස්සියට වැදුණේ ය.

3. කිරි හාමිට එ ද බොහෝ ම බඩ ගිනි වී ය. එ හෙයින් දුම් අත ගා බැලී ය. එහි මුං ඇට ටිකක් තිබී ඔහුට අසු විය. හේ එය ගෙන ඇතිලියෙක ලා ලිප තබා පිම්බේ ය. එයින් අළු යට ව තිබුණු ගිනි අඟුරු මතු වී ය. ලිප උඩ තිබුණු සිගින් දර කැබැලි හා කොළපු කැබැල්ලක් ද එක් කොට නැවැතත් පිම්බේ ය. එයින් ගිනි ඇවුළුණේ ය.

4. කිරි හාමි මුං ඇට ටික බදින්නට වන්නේ ය. ලිප ළඟ ම ඉතා නාකි ගැනියක් උඩට කට ඇර-ගෙන නිදයි. කිරි හාමි බැදෙන මුං ඇට ටිකක් පොල් කටු හැන්දෙන් ගෙන, 'අනේ, ආතේ, මේ මුං ඇට බැදුණා ඇද්දැ යි බලන්නැ' යි කියමින් ඒ ගැනිය ගේ ලොඹු කටේ ලී ය. අසරණ මැහැල්ල මර හඬ දෙමින් නැගිට දිවුවා ය. ගෙදර මිනිස්සු පිබිද අවුත් කිරි හාමි අල්ලා ගසක බැඳ අතින් පයින් පහර දෙන්නට වන් හ.

'අනේ, ආතේ මේ මුං ඇට බැදුණ ඇද්ද යි බලන්න'

5. 'අනේ, මා මරන්නට එපා. එක වරක් මා මැරී ආයෙත් යන්නම් පණ ගත්තේ' යි කිරි හාමි කන්නලවු කරන්නට වී ය. 'තා මෙහි සොර කමට ආවා ද' යි මිනිස්සු ඌහට තමන් ගේ අතපයේ සවිය ම දක්වති. 'මා හොර කමට ආවේ නෑ. සොරුන් සමඟ තමා ආවේ. උන් ගෙය බිඳින කල මා උනට කීවා ''ගේ බිඳින්නට එපා'' ය කියා. බිඳිතත් ගෙදර මිනිසුන් ගෙන් අසා බිඳින්නට කීවා. උන් ඇහුවේ නෑ. ඉතින් මා කුස්සියට ගොස් බඩ ගින්නට මුං ඇට ටිකක් බැද, බැදුණා ඇද්ද යි බලන්නට මේ ආතා ගේ කටේ ටිකක් දැමුවා. ආතාට මුං ඇට සියල්ල ම නුදුන්නාට දේ, මර හඩ ලැවා' යි කිරි හාමි සියලු තොරතුරු කීයේ ය.

6. ගෙදර මිනිස්සු ඔහු ගේ කථාව අසා, සිනා සී, ඔහු ගෙදර ම නවතා ගත්තෝ ය. හෙ ද ගෙදර ඉතා කීකරු ව වැඩ පළ කෙළේ ය.

7. දිනක් පණම් අටක් දී වළන් ගෙනෙන්නට කිරි හාමි යවන ලදි. කිරි හාමි කඩයට ගොස් වළන් ඉල්වී ය. කඩකාරයා වළන් ගොඩක් පෙන්වා. 'එකක් තුට්ටු දහය' යි කීයේ ය. කිරි හාමි කිපුණේ ය. 'මා නුපුරුදු නිසා රවටන්නට සිතුවා ද? මේ වළඳ තුට්ටු දහයක්! හැබැවිට ම මෙය තුට්ටු දහයක් දී ගන්නා අයත් ඇද්ද? කැමැති නම් මෙය පණම් අටකට දෙනවා. මා ළඟ ඇත්තෙත් එ පමණ යි.' කිරි හාමි මෙ සේ කී කල, 'එහෙ නම් ඇර-ගෙන යනවා. ඉතිං එ පමණ කියන කල නො දි පුළුවන් ද' යි කියා කඩකාරයා පණම් අට ගෙන වළඳ දුන්නේ ය.

8. කිරි හාමි වළඳන් ගෙන ගෙදර එන අතර මහ වැස්සෙක් ආයේ ය. එයින් හේ හොඳට ම තෙමුණේ ය. ඇඟ සීනල විය. ගෙ මිදුලට එන විට මැරෙන දවස මතක් වී, වහා හිසත් පයත් අත ගා බැලී ය. දෙ පළ ම එක සැටි සිනල ය. 'මා මළා, මා මළා' යි හඬ නගමින් කිරි හාමි එ තැන ම පෙරළුණේ ය. වළඳ කුඩු ව ගියේ ය. ගෙදර මිනිස්සු වහා දිව ආ හ.

'මළාක් මෙන් ම හොත්තේ ය.

9. ‘නැඟිටින්, කිරි හාමි. නැඟිටින්’ යි මිනිස්සු කීවෝ ය. ‘අනේ මා මළා. හාමුදුරුවන් දිවැසින් බලා කීවේ, හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණු ද මා මැරෙන බව. අනේ, ඉතින් මා කුණු වන්නට නැර ගෙන ගොස් වළ ලන්න’ යි කියමින් කිරි හාමි කෙඳිරි ගෑවේ ය: ඇස් පියා-ගත්තේ ය; කට තද කැර-ගත්තේ ය. දෑත ද දෙපය ද එක් කෙළේ ය; මළාක් මෙන් ම හොත්තේ ය.

10. ගෙදර මිනිස්සු බියට පැමිණියෝ ය. ‘මේ මරණයට අප අසු වුණොත් ගැලැවෙන්නේ කෙසේ ද’ යි යගු සිතූ හ. ‘මේ ගව එළි වන්නට කලින් මොහු කැලෑවට ගෙන ගොස් දමමු’ යි එකෙක් කී ය. සියල්ලෝ එයට කැමැති වූ හ. එ හෙයින් සතර දෙනෙක් කිරි හාමි ඔසවා-ගෙන ගොස් කැලෑමෙහි ලා ආවෝ ය.

6. තුන් වන පණ

1. එඬේරෙක් හරක් රළ දක්කා-ගෙන කැලෑව මැදින් යන්නට ආයේ ය. ඒ රැළෙහි මහමී ගොන්නු ද අං දිගමී ගොන්නු ද වූ හ. පැටවු ඔවුන් සමඟ දිව ආ හ.

2. මළ කිරි හාමි හරක් රළ දූක්කේ ය. හරකුන් ගේ කුරෙහි මහත ද අඟෙහි දිග ද ඔහුට හොඳ හැටි පෙනුණේ ය. හරක් රළ ළං වන විට කිරි හාමිට තමා මළ බව මතක නො වී ය. වහා නැඟිට දිව ගොස් හේ එඬේරාට බැණ වදින්නට විය. 'පව් කාරයා, හරකුන් දක්කන්නේ මළවුන් ගේ ඇඟ උඩින් ද? මෙහෙ ම පව් කළා ම යන්නේ කොයි ලෝකෙ ද?'

3. එඬේරා පුදුම විය.
'මළ කා ගේ ඇඟ උඩින් ද මා හරකුන් දූක්කුවේ?'
'මගේ ඇඟ උඩින්.'
එඬේරාට මහ සිනාවක් පහළ විය.
'හා, හා, මේ කතා කරන්නේ මැරී-ලා!'
'ඔව්. හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණු ද මැරෙන බව දිවැස් ඇති අපේ හාමුදුරුවන් කිවා. අද වැස්සට තෙමී මගේ හිසත් පයත් එක සැටි සීතල වුණා. මා මළා.'

4. එඬේරාට මේ මරණය හොඳින් වැටැහුණේ ය.
'ඉතින් ඒ ගිය පණ ගෙන්නීමට ගුරු කමක් කළේ නැද්ද?'
'අනේ, නෑ.'
'පණ ගෙන්නා-ගන්නට ද කැමැත්ත?'
'අනේ, ඔව්. අනේ, ඔව්. ඔබ ගුරු කමක් දන්නවා නම් කරන්න.

පණ තිබෙන තාක් මා ඔබට සේවය කරනවා.'

'හා, ඒ ගුරු කම අමාරු එකක් නො වෙයි. මගේ හරකුනුත් එහෙ ම ඉඳ හිට-ලා මැරෙනවා. එ විට තා උන් ගේ පණ ගෙන්වන්නේ මෙයින්.' මේ සේ කියා එඬේරා තම අතෙහි තුබූ කෙවිට පෑයේ ය.

එඬේරා හැකි තරම් වැරින් පහර හත අටක් දුන්නේ ය.

5. කිරි හාමි ගුරු කම කරවා-ගන්නට කැමැති වී ය. එඬේරා කිරි හාමි මුණින් බිම හොවා, කෙවිට ඔසවා මේ සේ කියේ ය:- 'හැබැයි, පණ එන විට ටිකක් රිදෙයි. ඊට බයක් ගන්නට එපා. හොඳට ම පණ ආවා ම මට කියන්නට ඕනෑ.' මේ සේ කියා එඬේරා හැකි තරම් වැරින් පහර හත අටක් දුන්නේ ය. කිරි හාමි මුල දී ඇඟ අඹරවමින්

වේදනාව ඉවසා-ගත්තේ ය. කෙළවර ඉවැසිලි නැති ව, 'පණ ආවා, පණ ආවා' යි මූහ හඬ නහමින් නැඟිට දුවන්නට වී ය.

6. 'ඒක තමා මා කීවේ' යි එඬේරා ගසක් මුල හිඳ-ගෙන හති අරින්නට වූයේ ය. වේදනාව මඳක් අඩු වූ පසු කිරි හාමි එඬේරා ළඟට අවුත් වැඳ වැටී, 'අනේ, ඔබට පින් සිද්ධ වේ වා. යන්තම් ඒ වාරෙන් ගිය පණ ආවා. පණ ඇති තාක් මෙහෙ කරන්නට එන්නෙමි' යි කී ය. 'හා, ඒක කෙසේ කරන්නට බැරි ද' යි කියා, එඬේරා කිරි හාමි ගේ සිත සැනැසුවේ ය. හේ අන්තිමයේ දී, 'ඉතින්, යමු අපි ගෙදර' යි කියා, කිරි හාමි ද කැඳවා-ගෙන ගියේ ය.

7. එඬේර බිරින්ද කිරි හාමි දැක ඔහු ගේ පිට පුරා සිටි ලේ දැක, හිසේ අත් තබා-ගෙන, 'අනේ, මේ කුමක් වුණා ද? මේ කවුද' යි ඇසූ ද ය. 'හා, හා, බයක් ගන්නට එපා. මේ ළමයා කැලෑව මැද්දේ මැරී උන්නා. මා ඉතින් ගුරු කමක් කැර-ලා බොහොම අමාරුයෙන් යන්තම් ගිය පණ ගෙන්නුවා. ඒ ගුරු කමට මෙහෙ ම වෙනවා. ඉතින් මේ ටික වැ-ලා වත් ගිය පණ ආවා නරක ද?' එඬේරා මෙ සේ කී කල බිරින්ද නොයෙක් ප්‍රශ්න අසන්නට වූ ද ය. 'මැරුණේ කෙසේ ද? කළ ගුරු කම කිමෙක් ද?' යන මේ ආදි ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙමින් කිරි හාමි තමා ගේ සම්පූර්ණ ජීවිත කථාව කීයේ ය.

8. කථාව ඇසූ එඬේර බිරින්දට හිනායෙන් නම් ඉඩෙක් නැත. එහෙත් උන්ද ගෙයින් තෙල් ගෙන අවුත් කිරි හාමි ගේ පිටේ ගා, ඔහුට කන බොන ද දුන් ද ය. කිරි හාමි ඒ ගැන නොකැමැත්තක් නො දක්වා, ගෙයි පිළ උඩට වී, හොඳට ම නිඳ-ගත්තේ ය.

7. තුන් වන මරණය

1. එඬේරා ගේ අට මස් දරුවෙක් වූයේ ය. බොහෝ විට මේ දරුවා බලා-ගන්නේ කිරි හාමි ය. මේ නිසා ඔහුට එඬේර බිරින්ද ගෙන් ලැබුණු සැලැකිලි ඉතා මහත් ය.

2. දිනක් එඬේර බිරින්ද දරුවා නැවූ ද ය. නාවා ඉවර වූ පසු ද දිය කොරහේ කෙළින්නට දරුවා ඉතා කැමැති ය. එ හෙයින් කිරි හාමිට දරුවා ගන්නට කියා එඬේර බිරින්ද තමා ගේ කට යුත්තකට ගිය ද ය. කිරි හාමි කීප වරක් ම දරුවා ගන්නට තැත් කෙළේ ය. එහෙත් දරුවා ඊට ඉඩ නො දෙයි. ඒ බව කී කල, 'එහෙ නම් කොරහේ දිය හලන්නැ' යි කියා, එඬේර බිරින්ද දියට ගිය ද ය.

... කිරි හාමි සිට-ගෙන ම කොරහ නැමී ය.

3. කිරි හාමි දරුවා ඉන්ද දී ම කොරහ ඔසවා-ගෙන ගෙයි පිටි පසට ගියේ ය. ගෙදර කෙල්ල ඒ දැක, 'කුමක් ද මේ කරන්නට යන්නේ?' යි ඇසුවා ය.

'මේ කොරහේ දිය හලන්නට යනවා.'

'දරුවාත් එක්ක ද?'

'නිකම් ඉන්නවා, පණ්ඩිත කථා නො දෙඩා.'

මෙ සේ කියා කිරි හාමි සිට-ගෙන ම කොරහ නැමී ය. දරුවා පෙරළී බිම වැටී මහ හඬින් අඬන්නට වී ය. කෙල්ල දිව ඇවිත් දරුවා වඩා-ගෙන, කිරි හාමිට බැණ බැණ ගියා ය.

4. කුමක් වුණා ද, මගේ පුතා අඬන්නේ?' යි දිය කළයත් ගෙන එමින් සිටි මව ඇසුවා ය. කෙල්ල කිරි හාමි කළ හපන් කම කීවා ය. කොනකට වී බිම ඉරි අඳිමින් සිටි කිරි හාමි තමා ගේ අතේ වරදක් නැති බව කියන්නට වූයේ ය.

'මට කොරහේ දිය හලන්නට කිව්වා නො වෙ යැ?'

'ඔව්. ඉතින් ළමයා හලන්නට මා කිව්වා යැ?'

'නෑ, මා ළමයා හැලුවේ නෑ. දිය පමණ යි, මා හැලුවේ. ඉතින්, ළමයා ගේ පොඩි කමට කළ දේ බලන්න.'

'කුමක් කළා ද?'

'කොරහෙන් වැටුණා.'

5. මව ගේ කෝපය හොඳට ම ඇවිස්සුණේ ය. දරුවා ද මව ගේ මූහුණ බලබලා තවමත් හඬයි. මව ගේ හිණෙහි වූ දිය කළය සැණෙකින් කිරි හාමි ගේ හිසට පැන, සියක් කැබැලි ව බිම වැටුණේ ය. කළයේ දියෙන් කිරි හාමි සම්පූර්ණයෙන් නැවුණේ ය. මව දරුවා වඩා-ගෙන සිඹ සනසා, ඇහ පිසිමින් ගියා ය.

6. බුලත් විටක් කන වේලා යන විට කිරි හාමිට සීතලෙක් දැනුණේ ය. සහ නම කී මැරෙන දවස ඔහුට වගා මතක් විය. හිසදපය

ද හේ අත ගා බැලී ය. දෙ පළ ම එක සැටි සීතල ය. 'මා මළා, මා මළා' යන මර හඬ ඇසී ගෙදර සිටි අය වහා දිව ආවෝ ය. ඔවුනට පෙනුණේ, ඇස් පියා, දත් බඩ මතට දී, දෙ පා එක් කොට-ගෙන, උඩ බලා බිම හොත් කිරි හාමි ය.

7. එඬේරා එ ද ගෙදර නැත. කිරි හාමි ගේ තොරතුරු දත්තා නමුත්, දුන් පහර නිසා එඬේර බිරින්දට භයෙක් උපන්නේ ය. එ හෙයින් අසල ගෙදර සිටි ගැනුන් දෙන්නා ද කැඳවා ගෙන ඉතා අමාරුයෙන් කිරි හාමි ඔසවා-ගෙන ගොස් කැලෑවේ දමා ආ දූ ය.

8. හතර වන පණ

1. එ ද කිරි හාමි ගේ ඇඟ කොළ අතුපලින් වසන ලදි. මරණය ගැන කිසි සැකයක් නැති කිරි හාමි එයින් වූ හිරිහැරය ද නො සලකා, මළ බවට වරදක් නොවන ලෙස ම හොත්තේ ය.

2. ඉනි කපන්නට කැලෑවට ගිය ගොවියෙක් ඒ අසලට පැමිණියේ ය. හේ කැපූ ඉනි දග-පහළොවක් ඔසවා-ගෙන ගොස් කොළ අතු උඩ දැමී ය. මළ කිරි හාමිට මේ නම් ඉවැසිය නොහැක්කෙකි. එ හෙයින් හේ ඉනි දෙ පසට දමා-ගෙන නැගිට සිටියේ ය. ගොවියා මහත් භයට පැමිණ බඹ ගණනක් දිව ගොස් පස්ය බැලී ය. කිරි හාමි සිටි තැන ම සිට ගනිත්වාට වත්තේ ය.

3. 'හැබෑවට ම මේ මළ කඳට කරන සැලැකිල්ල ද? මෙ පමණ තැන් තිබිය දී ඉනි මළ කඳන් උඩ දමන්නට ඕනෑ ද? මෙමෙහ ම පව්කාරයන් ඉන්නා රටේ ඉන්නවාට වඩා මැරෙනවා ම යි හොඳ.' කිරි හාමි මෙ සේ කියා ගොවියා දෙස රවා බැලුවේ ය.

4. ගොවියා බියසුල්ලෙක් නො වේ. එහෙත් මේ නම් ඔහු කිසි කලෙක නුදුටු අවතාරයෙකි. එ හෙයින් මඳක් කලබල විය. මොහොතෙකින් ඒ කලබල ගතිය නැති කොට, අඩි කිපයක් ඉදිරියට තබා, 'කෝ මළ කඳ' යි ඇසී ය. 'කෝ මළ කඳ!' කෝපයෙන් දෙ වරක් ඇද ඇද කියා, 'මේ මළ කඳ' යි තමා ම දැක්වී ය.

'යස මළ කඳ! සිටින දෙඩන මළ කඳ! ඇත්තෙන් ම වේ මැරී-ලා ද?'

'ඇත්තෙන් ම මැරී-ලා. මා මැරුණු බව මට වඩා හොඳින් දැනෙන්නේ කාට ද? හාමුදුරුවන් දිවැසින් බලා කී දේත් වරදින්නට පුළුවන් ද?'

5. ගොවියා මදින් මද ළං වූයේ ය. මොළොකින් දෙඩා කිරි හාමි ගේ කථාව සම්පූර්ණයෙන් අසා-ගත්තේ ය. කොක් හඬ ලා සිනා සී මෙසේ ද කී ය:—

'ඔව්, මැරී-ලා ම යි. මළ අයට පණ දෙන ගුරු කමක් මා දන්නවා. කැමැති නම් කරන්නට පුළුවනි.'

'අනේ, පින් කදේ, පුළුවන් දෙයක් කැර-ලා මට පණ දෙන්න. මා අතේ මිල මුදලෙක් නෑ. කියන දෙයක් කැර දෙන්නෙම්.'

'හා, හොඳ, ඒක බැරි යෑ!' මෙ සේ කියා ගොවියා කිරි හාමි ගේ අත ගෙන ගියේ ය.

6. ගොවියා කිරි හාමි කඩි ගුලක් ළඟට ගෙන ගොස් කඩි ගුලට පිටු පා එය ඇවිස්සී ය. කඩීන් කිපුණු පසු මෙ සේ කී ය: — 'ගිය පණ ඇදීමට ලෙහෙසි නො වේ. ටිකක් ඉවසා-ගන්නට ඕනෑ.' ඉක්බිති කිරි හාමිට කඩි ගුල මත හිඳ-ගන්නට නියම කෙළේ ය. කිරි හාමි ද පණට ආශාව නිසා මහත් භක්තියෙන් හිඳ-ගත්තේ ය.

'......කිරි හාමි කඩිගුල මත හිඳගත්තේය'

7. හුස්මෙක දී කඩි කිරි හාමි ගේ ඇඟ පුරා දුවමින් දෂ්ට කරන්නට වූ හ. ඒ වේලාවේ දී කිරි හාමි ගේ මූණ බලන්නට ම හොඳ ය. වරක් කට එක් අතකට යයි; වරක් අනෙක් අතට යයි; වරක් උල් වෙයි; වරක් ඇරෙයි; වරක් කන් දෙක දක්වා පළල් වෙයි; නාසය ඇකිළෙයි. නළල රැළි වැටෙයි. කටට තදින් සුළං

ඇදෙයි. කුමක් කළත් අන්තිමයේ දී ඉවැසිලි නැති ව, ‘පණ ආවා, පණ ආවා’ යි මුළු රටට ඇසෙන සේ කියා, කිරි හාමි උඩ පැන්නේ ය; හිස දෙ පැත්තට ගසන්නටත්, ඇඟ අඹරවන්නටත්, දෑතින් ම පස්ස කසන්නටත් පටන්-ගත්තේ ය.

8. ඉවසා-ගෙන ඉන්නට පුළුවන් වූ පසු කිරි හාමි මීට පළමු මෙන් ම පින් දීම කොට ගොවියා සමඟ ගියේ ය. ගොවි ගෙදර දී ලැබුණු සැලැකිල්ලෙන් මළ සැටිත් පණ ආ සැටිත් නොමතක වී ය.

9. හතර වන මරණය

1. ගොවියා පැලට යන කල කිරි හාමි ද යයි. ඊට ගොවියා ගේ නොකැමැත්තෙක් නැත. කිරි හාමි ඉන්නා තැන සිනාවෙන් නම් අඩුවක් නැති හෙයිනි.

2. දිනක් එළි වන යාමයේ දී ගොවියා ගේ කුඹුරට හරක් පැන්නෝ ය. කිරි හාමි දිග රිටක් ගෙන උන් එළවා ගියේ ය. පහරක් දෙන්නට පළමු හරක් කඩුල්ලෙන් ම පැන ගියෝ ය. රිටි පහරක් දෙන්නට බැරි වීම කිරි හාමි ගේ හිතට පහරෙකි. එ හෙයින් ඔහු කඩුල්ල උඩ හිඳ රෙද්දෙන් අඳනය ගසා-ගත්තේ ය; රිට ද ගෙන හරකුන් පස්සේ යන්නට නැගුණේ ය.

කඩුල්ල උඩ හිඳ රෙද්දෙන් අඳනය ගසා-ගත්තේ ය

3. කො පමණ උත්සාහ කළත් කිරි හාමිට අඩියක් වත් ඉදිරියට යා නොහැකි ය. තමාට යන්නට නො දී යම් කිසිවකු තමා අල්ලා සිටින බව කිරි හාමිට දැනුණේ ය. අසල කුඹුරේ ගොවියා ගේ පුතා සඳුන් හාමි, කිරි හාමි ගේ යාළුවෙකි. ඔහු කවට කමට තමා ගේ අඳනය අල්ලා-ගන්නට ඇතැ යි කිරි හාමිට සිතුණේ ය. 'අනේ, සඳුනා, ඉතිං හරිනවා, අර හරකුනට එකක් දී-ලා එන්නට.' එසේ ද කිරි හාමිට යනු නොහැකි ය. 'මේ වැඩි කවට කම් හොඳ නෑ. කවට

කමටත් වෙලාවක් ඇති නො වෙ යැ? හරිනවා, හරිනවා.' කෙසේ කීවත් කිරි හාමි ගේ අමුඩය හරින සැටියෙක් නැත.

4. 'ඉතින් යාළු කම් නැති වන්නට යි. අත හරිනවා ද නැද්ද?' මෙ සේ කියා රිට ද උස්සා කිරි හාමි ඇඹැරි බැලූවේ ය. එහෙත් සඳුන් හාමි නම් එහි නැත. 'තමා අල්ලා ඉන්නේ කවරෙක් දැ' යි දැන-ගත නොහැකි ව කිරි හාමි ගොවියාට ඇසෙන සේ හඬ නැඟුවේ ය. 'මේ කුමන කෝලමෙක් ද? මට යන්නට දෙන්නේ නැද්ද?' ගොවියා මේ හඬ අසා දිව ආවේ ය. 'කුමක් වුණා ද, කිරි හාමි, කුමක් වුණා ද?'

'අනේ, මේ බලන්න, මා අල්ලා-ගෙන ඉන්නවා.'

'කවුද, කවුද?'

'මා දන්නේ නෑ. බලන්න.

5. ගොවියා කඩුල්ලට ළං වී බැලී ය. ඔහුට කාරණය වැටැහී. බඩ අල්ලා-ගෙන සිනා නො සී සිටිය නොහැකි විය. 'මා අල්ලා-ගෙන ඉන්ද දී ඔබට හිනා!' යි කිරි හාමි නොසතුටින් කියේ ය.'හා, හා, කිරි හාමි තරහ වන්නට එපා. මූ ඉන්නා හැටියට යි, මට හිනා ආවේ. මූට දෙන්නෙම් එකක්.' ගොවියා මෙ සේ කියා කඩුල්ලට පහරක් ගසා කඩුල්ල සොලවා කඩුලු ලීය ද අස් කොට කිරි හාමි ගසා-ගත් අමුඩය ගැලැවූයේ ය. එයින් කිරි හාමිට නිදහස ලැබුණේ ය

6. කඩුල්ල සෙලැවීමෙ දී පිනි රාශියක් කිරි හාමි ගේ ඇඟ පුරා වැටුණේ ය. මහත් සීතලයෙක් දැනිණ. එ විට ම කිරි හාමිට සහ නම් කී මැරෙන දවස සිහි විය. සැණෙකින් ඔහු ගේ අත හිසට ගියේ ය.එ තැන සීතල ය. ඉක්බිති අත පයට ගියේ ය. එ තැන ද එ මෙන් ම සීතල ය. 'මා මළා, මා මළා' යි අහස දෙදරවමින් කිරි හාමි බිම

වැටුණේ ය. අත අතට එකතු විය. පය පයට එකතු විය. ඇස් පියැවිණ. කට තද විය.

7. කිරි හාමි ගේ පරණ තොරතුරු දන්නා ගොවියා සිදු වූයේ කිමෙක් දැ යි හොඳින් දනී. එහෙත් හේ 'කිරි හාමිට ඉගෙන-ගන්නට හරිම් යි සිතා ඔහු ඒ අසල කැලෑවට ඇද-දැම්මේ ය. 'පණ ආවොත්, කිරි හාමිං ගෙදර දුර යැ?' යි කියමින් ගොවියා කුඹුරට ම ගියේ ය.

10. පස් වන පණ

1. එ ද ගොවියා ලෙඩ විය. ගොවි ගෙදර අය වෙද ගෙදර යෑමෙහි ද, බෙහෙත් සැපැයීමෙහි ද, සාත්තු කිරීමෙහි ද යෙදුණාහු ය. කිරි හාමි ගැන මතක් කරන්නට වත් එකෙක් නොසිටියේ ය. එ හෙයින් කිරි හාමි එ ද රෑ කැලෑව මැද ය.

2. සොර මුළක් මහ ගෙයක් බිඳ මුදල් ද වටිනා බඩු ද ගෙන කිරි හාමි හොත් තැනින් යෙති. අඳුරේ යන එක් සොරකු ගේ පයට කිරි හාමි ගේ බෙල්ල ම අසු වී ය. මඳ වේලාවක් හුස්ම ද නැති ව සිට, දෙඩන්නට පුළුවන් වූ වහා ම කිරි හාමි පූරුදු බැණීම පටන්-ගත්තේ ය.

'කො තැන ගැලැවී ඉන්නට ද? පණ තිබුණත් ගැලැවිල්ලෙක් නැ. මැරුණත් ගැලැවිල්ලෙක් නැ. නපුරු ම මිනිසුනුත් යන්නේ මළ මිනියට ඇතින්. මුන් යන්නේ මිනිය පාගා-ගෙන. යක්කු, යක්කු. මිනිස්සු යැ?'

3. සොරු එක් වර ම දුවන්නට ඉගිළුණෝ ය. සොර දෙටුවා ඔවුන් නවතා කන් දී සිටියේ ය. තවත් දෙඩීමක් නොඇසුණු බැවින් සොරු 'දෙඩුවේ කවරෙක් දැ' යි බැලීමට ළං වූවෝ ය. එක් සොරෙක් කිරි හාමි දැක, මුහුණට එබුණේ ය. 'ඇයි? ආයෙත් පාගා-ගෙන යන්නට දැ' යි කිරි හාමි ඇසී ය. 'නැ, යාළුවා, මේ කවුද කියා බලන්නට' යි සොරා කීයේ ය. එ විට සොරු සියල්ලෝ ම කිරි හාමි වට කැර-ගත්තෝ ය.

4. 'මන්ද, මේ කැලෑව මැද නිඳ-ගන්නේ' යි සොර දෙටුවා ඇසී ය.

'නිඳ-ගන්නේ! කවුද නිඳ-ගන්නේ?' මළ කඳත් නිඳ-ගන්නා මිනිහාත් අඳුනන්නට බැරි ද? හිසත් පයත් සීතල වී මා මළා. ගෙදර මිනිසුන් මා මේ කැලැවට ඇද දැමුවා.'

'හ හ හ හ හා! අනේ, මැරී-ලා. කටේ විතර යි යන්තම් පණ තිබෙන්නේ.'

'කටෙත් නෑ, මෝඩයා, පණ. මා හොඳට ම මළා. බෙල්ල පාගා-ගෙන ගියා ම මළ කඳක් වුණත් කට පියා-ගෙන ඉඳී යැ?'

5. සොරු සිනා හිර කැර-ගත් හ. 'යමු, යාළුවා, විහිළු නැතිව' යි සොර දෙටුවා කී ය. 'මළ මිනිහා යන්නේ කෙසේ ද? කරදර නො කැර අනේ යනවා යන්නට' යි කිරි හාමි කෙඳිරි ගෑවේ ය. 'ගිය පණ ගන්නට මට පුළුවනැ' යි එක් සොරෙක් කී ය.'අනේ, එහෙ නම් තවත් ජීවත් වන්නට වාසනාව තිබෙන්නා වාගෙයි. හොඳ යි. පණ ගන්න. මට දෙන්නට දෙයෙක් නෑ. ගෙදර වැඩ පළ වත් කැර දෙන්නෙම්' යි කිරි හාමි දුක් මුසු හඬින් පැවැසුවේ ය.

6. ඒ සොරා ගේ අතේ ඉතා සැර දුම් කුඩෙක් තිබුණේ ය. හේ එයින් විසි වරකට පමණ සෑහෙන දුම් කුඩු ගෙන කිරි හාමි ගේ නාසා පුට දෙක පුරවා තදින් පිම්බේ ය. කිරි හාමිට සියලු දෙව් ලොව පෙනී-ගියේ ය. ඇසින් කඳුළු නික්මුණේ ය. හේ සොරා ද පෙරළා-ගෙන නැඟිට, 'පණ ආවා' යි හඬ නැඟී ය. එක් සොරෙක් වහා ඔහු ගේ කට තද කැර අල්ලා ගත්තේ ය. කිරි හාමි තදින් ඒ මේ අතට ඇඹැරුණ නමුත් සොරා අත බුරුල් නො කෙළේ ය. අන්තිමයේ දී කිරි හාමි ඇඟින් ඩාදිය වගුරුවමින් බිම වැටුණේ ය.

7. 'කෙසේ ද, යාළුවා? පණ ආවා ද' යි සොරා ඇසී ය. 'පණ නම් ආවා. වෙන ද වාගේ නො වෙයි. අද නම් පණ ආවේ බොහොම අමාරුයෙන්. කමෙක් නෑ. අමාරුයෙන් ආවත් පණ නො වෙ යැ?

හා, යමු යන්නට. අද පටන් මැරෙන තුරු මගෙන් ඕනෑ වැඩක් ගන්නවා.' මෙ සේ කියා නැඟිට කිරි හාමි පිටත් විය.

8. සොරු කිරි හාමි ද සමඟ සැක නැති තැනකට ගොස් බඩු ද මුදල් ද බෙදා-ගන්නෝ ය. කිරි හාමිට ද සුළු කොටසක් දුන් හ. එහෙත් කිරි හාමි කිසිවක් නො ගන්නේ ය. 'මට බඩුත් එපා, මට මුදලුත් එපා. මගෙන් පුළුවන් වැඩක් ගන්න. මට කරන උපකාරය නම් මා ටල ද මට කරදර නො කැර, මා සමඟ වාද නො කැර සොහොනට ඇද දැමීම පමණ යි.' සොරු ඒ සේ කරන ලෙස ගිවිසියෝ ය.

11. පස් වන මරණය

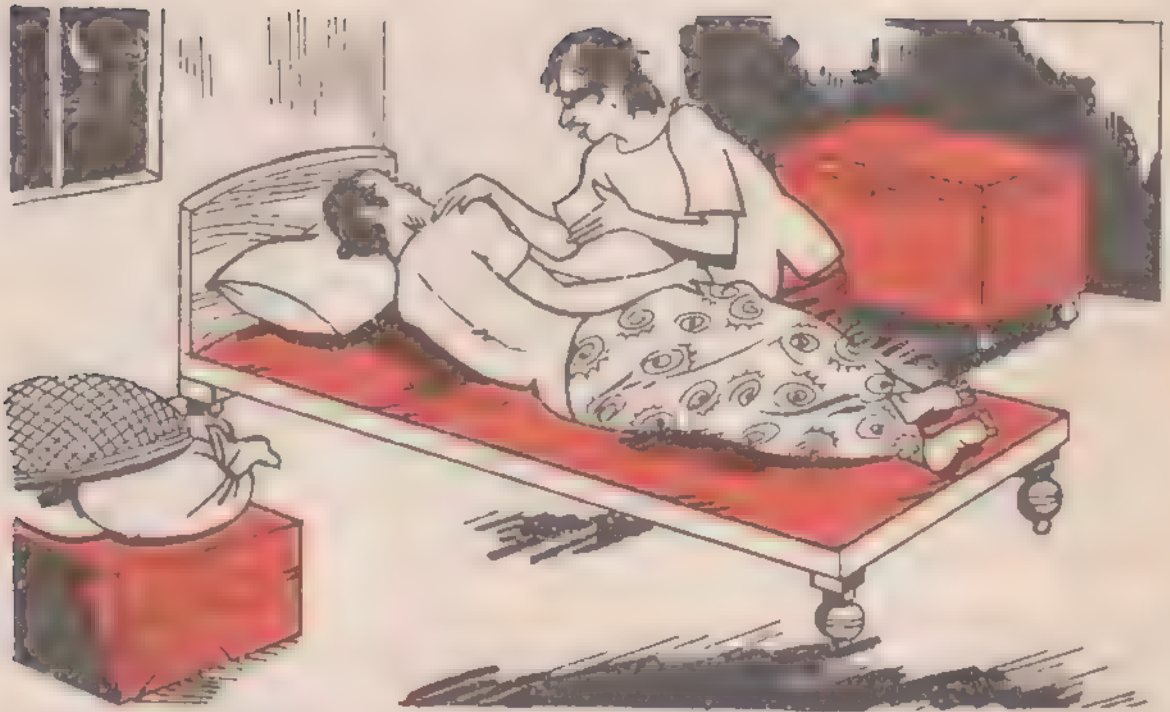
1.දිනක් ඒ සොර මුළ කිරි හාමි ද සමහ ගොස් ගෙයක් බින්දේ ය. ඒ ගෙදර පිරිමි කීප දෙනෙක් වෙති. බොහෝ දරුණු ආයුධ ද ඇත. එ හෙයින් මින් පෙර කිසි කලෙක සොරු ඒ ගෙය බිඳින්නට තැත් නො කළ හ. කිරි හාමි ඇතුළට යවන අදහසින් මේ වර බින්දෝ ය.

2. සොරු කිරි හාමිට ද නොහැඟෙන ලෙස බිත්තියේ මහ සිදුරක් කොට, ඔහු ගෙට ඇතුළු කළ හ. 'ඔසවන්නට බැරි පුළුවන් සියල්ල අපට ගෙනැවිත් දෙන්නැ' යි ද කී හ.

පළමු කොට කිරි හාමි එසැවිය හැකි සියලු දේ ගෙන දුන්නේ ය. පසු ව ගෙයි මුල්ලෙක මහ පෙට්ටියක් තිබෙනු දැක එය ඔසවන්නට උත්සාහ කෙළේ ය. එය නම් තනි ව එසැවිය හැක්කෙක් නො වේ.

3. කිරි හාමි වට පිට බැලුවේ ය. පෙට්ටිය ළඟ ම එයට ඉස ලා නිඳා උන් හැඩි දැඩි මිනිහකු දැක ඔහු ගේ උර හිස අල්ලා සෙලැවී යැ. 'අනේ, නැඟිටිනවා, නැඟිටිනවා. නිඳ-ගන්නට බැරි යැ? මේ පෙට්ටිය තනිය ම ගෙන යන්නට බැහැ. නැඟිට ලා පොඩියක් උදවු වෙනවා, හොඳ මිනිහා වාගේ.' මිනිහා විදු ලිය මෙන් නැඟිට, 'හොරු, හොරු' යි මහ හඬ නඟා කිරි හාමි ගේ බෙල්ල අල්ලා බිම ඔබා-ගත්තේ ය. පිටත සිටි සොරු ගත් ගත් බඩු ද ගෙපා පැන දිවුවෝ ය. ගෙදර සෙසු මිනිස්සු අවුත් පහන් දල්වා කිරි හාමි වටා ගත්තෝ ය.

4. කිරි හාමි ගේ බෙල්ල වැලැඳ-ගෙන සිටියේ එ සේ මෙ සේ ඇඟිලි නො වේ. එ හෙයින් හුස්ම ගැනීම ද අමාරු විය. ඒ පිටට පහර හත අටක් දී හිස පිට ආදී තැන්වල සවිය බැලී ය. හුස්මක් ලැබුණු

'අනේ නැගිටිනවා, නැගිටිනවා' [illegible]

පහා ම, 'අනේ, මා මරන්නට එපා' යි කිරි හාමි කෙඳිරි ගෑවේ ය. 'මරන්නට එපා! එපා නම් මරුවා ළඟට ආවේ?' මෙ සේ කියමින් දූධි විනිහා කිරි හාමි ගේ ගෙල්ල අත හැර ඉල පිටට මහාද පහරක් ගෙලී ය. කිරි හාමි ‍ෙද බෑයක් පමණ ඇත තුබුණු ඇඳෙක හැපී, අපුලෙන් හෙළු වී මල්ලක් මෙන් බිම හොත්තේ ය.

5. 'අනේ, මා මරන්නට එපා. මා හොර කමට ආවා නොවෙයි. හොරුන් මා ගෙට ඇතුළු කළා. බඩු ගෙන දෙන්නට කීවා. අර පෙට්ටිය තනිය ම ගෙන යන්නට බැරි නිසයි මා ඔබට කථා කෙළේ. හොර කමට ආවා නම් කතා කරනවා යැ? මා හිතුවා, හොරුන් මේ ගෙදර අයත් සමඟ කලින් දෙඩා - ගෙන බඩු ගෙන යනවා ය කියා.' කිරි හාමි මෙ සේ කියත් ම සියල්ලෝ කොක් හඬ ලන්නට වූ හ. වෙන හිරිහැරයක් නො කළ හෙයින් කිරිහාමි කෙළින්

වී බිම හිඳ-ගෙන තමා ගේ සියලු තොරතුරු කියේ ය. ගෙදර මිනිස්සු ඔහු ගේ සැටි තේරුම් ගෙන ඔහු එහි ම නවතා-ගත් හ.

6. කිරි හාමි නෑමට කැමැති ය. එහෙත් එක විට හිසත් පයත් කිසි කලෙකත් නො තෙමෙයි. හිසෙහි සිට නාන්නට නම් දෙ පය ගලක් උඩ තබා බිම හිඳ-ගනී. දෙ පය තෙමා නාන විට හිසෙහි දිය බිඳක් වත් නො හෙළයි. දිනක් දෙ පය උඩෙක තබා-ගෙන නාන මොහු දුටු යහළුවෙක්, 'මේ කුමන විහිළුවෙක් ද' යි කියමින් දෙ පය අල්ලා දියෙහි එබී ය. එ ද කිරි හාමිට දියෙන් ගිනි නැඟුණේ ය. හේ වහා හිස අත ගෑ ය, පය අත ගෑ ය. දෙ පළ ම එක සැටි සීතල ය. 'මා මළා. මා මළා' ය යි කියමින් හේ එ තැන ම හොත්තේ ය.

7. යහළුවා පළමු කොට මෙය විහිළුවකට ගත්තේ ය. එහෙත් කිරි හාමි ගේ දෙ පය එක්වුණු සැටි, දෑත එක් ව බඩ මත සිටි සැටි, දෑස පියැවුණු සැටි, කට තද වූ සැටි බලා මහත් භයට පැමිණියේ ය. 'අනේ, මා කළ මෝඩ කම! ඉතින් මෙයින් ගැලවෙන්නේ කෙසේ ද? මෙ තැනට මා ආ බව දෙ තුන් දෙනකු දුටුවා. ඒ නිසා වහා මෙ තැනින් දිවුවත් පලෙක් නෑ.'

8. මෙ සේ සිතමින් ඉන්නා ඔහුට කදිම උපායයෙක් සිතුණේ ය. හේ කිරි හාමි අමාරුවෙන් ඔසවා-ගෙන කැලෑව මැදින් වහවහා යන්නට වී ය. බොහෝ දුර ගොස් පඳුරක් අස්සේ කිරි හාමි හොවා, මඳක් හති හැර පසු නො බලා ගෙදර දිවුවේ ය.

12. ස වන පණ

1. එ ද නම් කිරි හාමිට බොහෝ වේලා එහි ඉන්නට සිදු නො වී ය. දර කඩන්න කැලෑවට ගිය තරුණියක් ඒ අසලට පැමිණියා ය.

2. ඒ තරුණිය එහි දර කැඩුවා ම නො වේ. සිත ද පිනවා-ගත්තා ය. පිපුණු නා මලින් දරනූවක් කොට එය හිසෙහි ලා-ගත්තා ය. සපු මල් පෙති සිහින් වැලෙකින් අවුණා බෙල්ලෙහි ලා-ගත්තා ය. දර කඩමින් මිහිරි ගී ද කීවා ය. ඇගේ ගී අසා කුරුල්ලෝ උගන්නට තැත් කළා හ; ගස්-වැල්හු හිස් සලමින් තාලය විමැසූ හ; මල්හු රොන් වගුරුවමින් තුටු පඬුරු දුන් හ.

3. මළ කිරි හාමි ගේ කනට නම් මඳ මඳ පණ ආයේ ය. `මෙතරම් මිහිරි කට හඬෙක් ද? සැක නෑ. ඒ නම් ගැහැනු කට හඬෙකි. මේ ගී කියන ගැහැනිය බලන්නට ඇත් නම්!' කිරි හාමි ගේ ඇසට ද මඳ මඳ පණ ආයේ ය. ඇස් ඒ අතට ඇදුණේ ය. `අනේ, නොමැරුණා නම්! මේ ළමයා උයන බත් මාළු බොහොම රස ඇති. මට බත් උයා දෙන්නට හොඳ, මෙහෙකරු කෙනෙක් තමා.' මෙ සේ සිතන විට කිරි හාමි ගේ කටට ද පණ ආයේ ය. 'අනේ, තව සින්දුවක් කියන්න' යි ඔහුට නිකම් ම කියැවුණේ ය.

4. තරුණිය තිගැස්සුණා ය. ඒ කවරෙක් දැ යි බැලුවා ය: ළං වී බැලුවා ය. හොඳ උස මහතින් හා පෙනීමෙන් යුත් කිරි හාමි දැක මඳක් බිම බලා, 'අනේ, නිඳ-ගත්තා තැනෙක හැටි' යි සෙමෙන් කීවා ය.

'නිඳ-ගන්නවා! මා නිඳ-ගන්නවා නො වේයි. මේ මැරී-ලා.'

'මැරී-ලා! දැන් මැරී-ලා බොහොම දවස් ද?'

'නෑ. දැන් මේ මැරුණා විතර යි.'

හොඳ යි. මැරී-ලා නම් දුවන්නේ නැත්තේ?'

'මැරුණු අය දිවුවා දැක්කා ද?'

'ඔව්, මා දැක්කා. අපේ මුත්තා මාස තුනකට ඉස්සර මළා. අවුරුදු දෙකකට ඉස්සර උන්දෑ පන්සලේ සිට අපේ ගෙදරට ම දුවනවා මගේ මේ ඇස් දෙකින් දැක්කා.'

'ඒ නාකි මිනිස්සු. අපට නම් මළා ම දුවන්නට බැහැ.'

5. මෙයින් තරුණියට තරුණයා ගේ තරම වැටහී-ගියේ ය. මේ තරුණිය හොඳ තරුණයන් කිප දෙනකුට ම පාවා දෙන්නට මවුපියන් සැරසුණ නමුත් කැමැති නවූවා ය. ඇය රිසියෙන්නේ තමාට අණ දෙන පිරිමියෙක් නො වේ; තමා ගේ අණ පිළිපදින පිරිමියෙකි. ඒ සඳහා මේ තරුණයා නම් හොඳ ම බව ඇයට පෙනුණේ ය.

'කොහි ද ඔබේ ගම?' යි ඇයට නිකම් ම කියැවුණේ ය.

'කුමට අහනවා ද, මා මළාට පස්සේ?'

'ඉතින් මේ ගන්නට බැරි පණෙක් යැ?'

'අනේ පුළුවන් ද, පුළුවන් ද? පින් සිදුවන්නට මට පණ දුන්නොත් කියන අතකට හැරෙනවා.'

තරුණිය තොල් තද කැර ගන්නා ය.

'එහෙ නම් පණ දෙන්නට ද ගන්නට ද?'

'පළමු කොට මට පණ දෙන්න. ඊ ළඟට මගේ පණ ඕනෑ නම් ගන්න.'

6. තරුණිය උත්සාහයෙන් සිනා නවත්වා. 'එහෙ නම් හෙල්ලෙන්නට එපා' ය යි කියා එක් අතෙකින් කිරි හාමි ගේ නාසය තද කැර-ගත්තා ය. අනෙක් අතින් කට තද කැර-ගත්තා ය. කිරි හාමි

මද වේලාවක් ඉවසා-ගෙන සිටියේ ය; හුස්ම ගන්නට දැඟලුම් කෙළේ ය. දෑත් දෙ පය තුබුණු සේ ම තබා-ගෙන ඇඹැරුණේ ය. එහෙත් තරුණිය තදින් ම නාසයත් කටත් අල්ලා උන්නී ය. අන්තිමයේ දී කිරි හාමී තරුණිය ගේ අත් දෙක ගසා දමා, අහල තුබුණු මදින් ඇදෙන තරම් වේගයෙන් හුස්මක් ඇද. 'පණ ආවා' ය යි කියා සිටියේ ය. තරුණිය සිනා සෙන්නට වූවා ය.

7. 'හිනා! තවත් අල්ලා-ගෙන හිටියා නම් ආ පණත් යනවා යනවා ම යි. හොඳ යි, කමෙක් නෑ. මේ කළ උපකාරයට මට කුමක් ද කරන්නට කියන්නේ?' ය යි කිරි හාමී කී ය. 'යමු අපේ ගෙදරට' ය යි තරුණිය කීවා ය. කිරි හාමී කීකරු විය.

8. තරුණිය ගේ මවුපියෝ කිරි හාමී දැක, 'මේ කවුද' යි ඇසූ හ. 'මේ මා එක්ක ආවා' ය යි දුව කීවා ය. 'හා, එහෙ නම් දුව ඒ ළමයාට කැමැති ද?' තරුණිය එක් වර ම 'ඔව්' ය කීවා ය. මවුපියෝ නෑදෑයනට ද කියා මඟුල් කා, දුව කිරි හාමිට පාවා දුන්නෝ ය. එ තැන් පටන් කිරි හාමී තමා ගේ බිරින්ද ගේ අණට කීකරු ව සැප සේ කල් ගත කෙරෙයි.

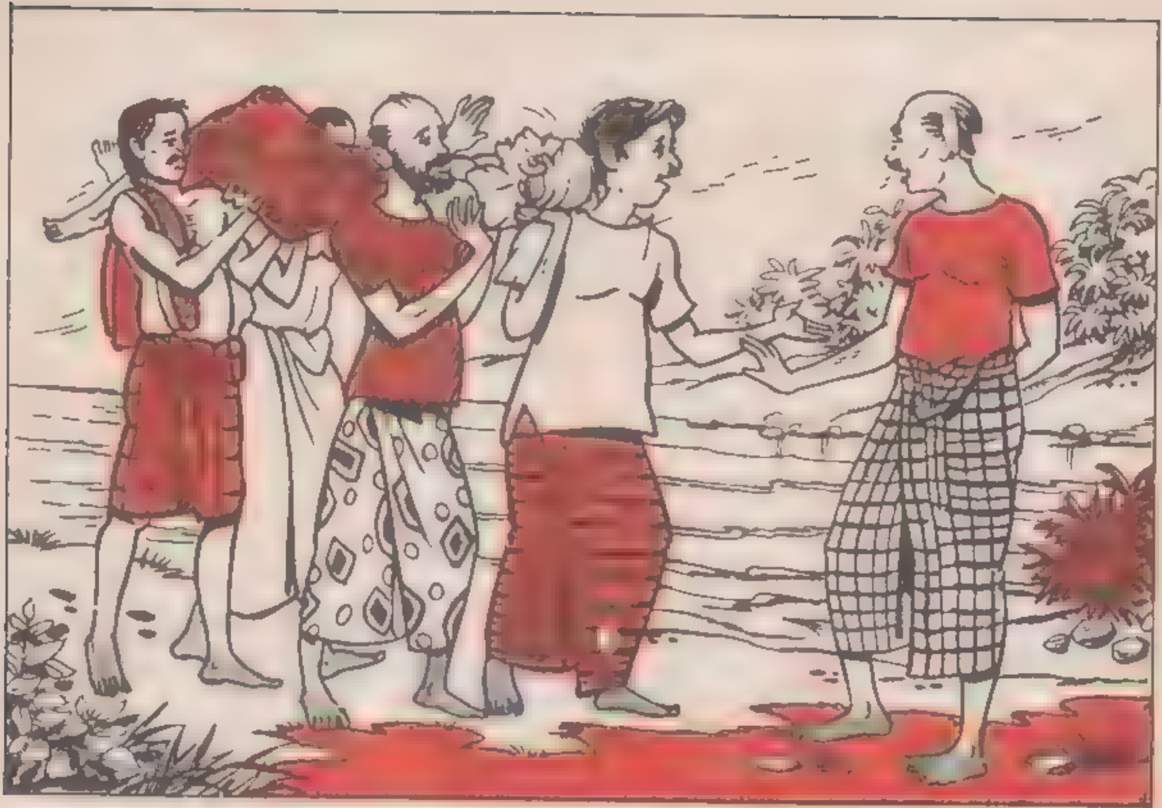
13. ස වන මරණය

1. කිරි හාමි දූන් පියෙකි. ඔහු ගේ කුඩා පුතා ගේ වයස සාර මාසය ය. කුඹුරේ සිට සවස ගෙදර ගිය විට දරුවා හුරතල් කිරීම විනා කිරි හාමිට වෙන කට යුත්තෙක් නැත.

2. දිනක් කිරි හාමි තද අවුවේ ගොයම් කපමින් සිට, දෑකැත්ත නියර උඩ තබා බතට ගියේ ය. නැවැත අවුත් දෑකැත්ත ගත් කල එය තමා ගේ අත දවන තරම් උණු බව කිරි හාමිට දැනුණේ ය. 'අනේ, දෑ කැත්තට උණ ගැනී-ලා. අද ඉතින් ගොයම් කපන්නේ කෙසේ ද? මගේ පොඩි දෑකැත්ත සුව කැර-ගන්නේ කෙසේ ද?' මෙ සේ සිතමින් කිරි හාමි දුක් වුණේ ය.

3. එ විට ම ගමේ වෙදැ ඒ අසලින් ගියේ ය. කිරි හාමි දිව ගොස්, දෑ කැත්ත වෙදුට පෙන්වා, 'අනේ, වෙද හාමි, බලන්න, මගේ දෑකැත්තට උණ. මේකට ඉතින් කුමක් ද කරන්නේ?' ය යි කී ය. වෙදැ කිරි හාමි ගැන හොඳින් දන්නෙකි. එ හෙයින් දෑකැත්ත අල්ලා බලා, 'ඔව්, හොඳට ම උණ. මේකට මම හොඳ වෙද කමක් කියන්නෙමි. මෙය අර ගහට ගෙන ගොස් දිය යට ඔබා ඉන්නවා.' කිරි හාමි දිව ගොස් එ සේ කෙළේ ය. දියෙන් ගත් පසු කුමන පුදුමයෙක් ද? දෑ කැත්තට මඳක් වත් උණ නැත. වෙද ගේ හපන් කම ගැන පුදුම වෙමින් ගොස් කිරි හාමි ගොයම් කැපුවේ ය.

4. එ ද සවස ගෙදර යන විට කිරි හාමි ගේ නැන්දට හොඳට ම උණ ය. ගෙදර අය වෙද ගෙදර යන්නට සැරසෙති. කිරි හාමි ඒ දැක, 'හා, වෙද ගෙදර යන්නට ඕනෑ නෑ. දැන් උණට හොඳ වෙද කමක් මා අසා-ගත්තා. උණට ඒ වාගේ වෙද කමෙක් තවත් නෑ. ඔසවා-ගනිමු ලෙඩා.' කිරි හාමි මෙ සේ කියා, තවත් කිහිප දෙනකු ගේ උදවු ඇති ව,

නැන්ද ඔසවා-ගෙන ගඟ ළඟට ගියේ ය. එහි දී කිරි හාමි ගේ මාමා මේ කුමක් කරන්නට යනවා දැ යි ඇසී ය. 'බයක් ගන්නට එපා. මගේ දූකැත්තට අද ගැහුණු උණ කොපමණ තද ද? වෙද හාමි කී හැටියට මා එය ගඟේ ඔබා-ගෙන උන්නා. දියෙන් ගන්නා ම කෝ උණ? ඒ වෙද කම කරන්නට යි මේ යන්නේ.'

5. කිරි හාමි මෙ සේ කී කල, මාමා කිපී ඔහු තල්ලු කැර දමා, ළෙඩා ගෙදර ගෙන ගියේ ය. කිරි හාමි මාමා ගේ තල්ලුවෙන් ලී කොටයක් මෙන් ගඟේ වැටී, දිය යටට බැස්සේ ය. දියෙන් ගොඩ එනවාත් සමඟ ම ඔහුට මතක් වූයේ මැරෙන දවස යි. එක අතක් හිසටත් එක අතක් පයටත් එක් වර ම ඇදී-ගියේ ය. ගඟේ වැටුණු මිනිහා ගේ හිසත් පයත් සීතල නො වේ ද? 'මා මළා' යි පුරුදු හඬ

නහා-ගෙන. කිරි හාමි ගඟ දූපතේ නැගිට්ටේණී ය. ළඟා කර ගෙන ගිය අයට මේ හඬ ඇසී දිය ආ කල වටෙන් දුටුවේ කිරි හාමි ගේ මළ කඳ ය. ඔවුන් ගේ කෑ ගැසූ හඬට කිරි හාමි ගේ භාර්යාව ද පැමිණියා ය.

6. කිරි හාමිනී සිදු වූ දෙය දැනී. එහෙත් ඇත්ත එළි කරන්නට බිය වූවා ය. යම් කලෙකින් ඇත්ත දැන-ගත හොත්, සියල්ලෝ ම ඇයට ද ඇය ගේ දරුවාට ද කරදර කරති. එ හෙයින් එයින් මිදෙන්නට සුදුසු උපායයක් සෙවූවා ය.

7. 'මා මේ තැන සිටිනවා. ඒ ඇති අම්මාට පෙදෙසම කරදර කරනවා. ගෙදර යන්න.' මෙ සේ කියා කිරි හාමිනේ නම සැමියා වටා ගෙන සිටි සියල්ලන් ගෙදර යැවූවා ය. ඉක්බිති සැමියාට පමණක් ඇසෙන තරමට හඬුවා ය. 'අනේ, ඉතින් දැන මගේ ආදරවන්තයා නැහැ! මා මිතරක් ඉඳ-ලා කුමක් කරනවා ද? මාත් මේ තැන ම මැරෙනවා!'

14. සත් වන පණ

1. තම බිරින්ද ගේ හැඬීම ඇසූ කිරි හාමිට බොහෝ හිත් වේදනාව ඇති විය; 'අනේ, නොමැරුණා නම් හොඳ ය' යි ද සිතුණේ ය. එහෙත් තමා මැරෙන බවට නම් කිසි සැකයෙක් නැත. 'දිවැස් ඇති හාමුදුරුවන් හටත් වරදින්නට පුළුවන් ද? මගේ හිසත් පයත් එක සැටි ම සීතල වුණා නො වේ ද? මා මළා ම තමා.'

2. 'මළා ම තමා' යි සිතූ නමුත් කිරි හාමි බිරින්දට අවවාද කෙළේ ය. 'අනේ, මා මළාට මැරෙන්නට හිතන්නට එපා. අප දෙන්නා ම මැරුණා ම දරුවාට යන කලෙක් නෑ. දරුවා රැක-බලා-ගෙන ඉන්න. දරුවා දකින කල මා මතක් වේ වි. අඬන්නට එපා. අඬා-ලා කුමක් කරන්නට ද? කො පමණ කල් සිටියත් මැරෙනවා නො වෙ යැ?'

3. 'කිරි හාමි මෙ සේ කියන කල කිරි හාමිනේ තව තවත් හැඬුවා ය. 'මා මැරෙනවා ම යි. මා ඉදීමෙන් දැන් වැඩෙක් නෑ. මේ ගඟට ම පනිනවා.' ඇය මෙ සේ කියන්නා හා ම කිරි හාමි තම මළ බව මතක් නො වී, දකුණතින් ඇය ගේ අත අල්ලා-ගත්තේ ය. වමත ද දෙ පය ද තුබුණු සේ තබා-ගෙන ම ඇය නවතන්නට උත්සාහ කෙළේ ය.

4. 'ගඟට පනින්නට එපා. මා නොමැරුණා නම් ඔබට මැරෙන්නට දෙන්නේ නෑ. අර එ ද වාගේ මට පණ දෙන්නට බැරි ද?' කිරි හාමිනේට වුව මනා වුණෙත් ඒ ම ය. එ හෙයින් හැඬීම නවත්වා මෙ සේ කීවා ය :–

'පණ දෙන්නට පුළුවනි. හැබැයි, රට පැළෙන්නට මර හඬ නොදෙනවා නම්.'

'ඇයි, හඬ දුන්නොත්?'

'හඬ දුන්නොත් මිනිසුන් ඒ වි: මේ ගුරු කම දැන ගනී වී.'

'එහෙනම් ඒ ද පාටේ මා මැරෙන තුරුම අල්ලන්නට එපා.'

'හොඳ යි. එහෙම නැල්ලා පණ යාවොත්?'

'පණ ඒ වි.'

'පණ ආවා ම එහෙනම් කසුලන් හොල්ලවන්න. හඬ දෙන්නට නම් එපා.'

5. කිරි හාමි හඬ නොදෙනට හිටියේ ය. කිරි හාමිනෝ යනු ගේ නාසය හා කට, හුස්ම නොයන තරමට පමණක් අල්ලා-ගත්තා ය. අනතුරු ව කිරි හාමි කසුලන් හෙල්ලුවේ ය. කිරි හාමිනෝ අත් ඉවතට ගත්තා ය. 'පණ ආවා දැ' යි ඇසුවා ය.

'ඔව්, ආවා. ඒ ද පාටේ ලොකු වෙනසක් නැ.'

'ඒ නොදන්නා දවසේ ම මේ කාලය දුන් පිළිදෙන්නට අල්ලනවා යැ?'

'අනේ, ඉතින් දෙවියන් ම වැටී ලායක නියා ලියන්නා. යමක් සිතා දෙයක් කියන්න.'

'මට පාටේ නරක නොපෙනෙනවා නම්, මට සතා ම පමණ යි.'

'එය කාලයෙන් මෙලෙස අපමණක් දිවස ඇති හාමුදුරුවන් ගෙ කිම හොරු වෙනවා නො වෙ යැ?'

'හාමුදුරුවන් ගේ කිමට නුමක් අතාන කමෙක් නැ. මෙය මිනිසුන් දැන-ගන්නා ම ලැජ්ජා නැද්ද?'

6. කිරි හාමි හිස සෙලෙව්වේ ය. 'යමු යන්නට ගෙදර. මේ ගැන උඩ-පඩා දෙසනෙන් කුමට ද? කරුණය අපට ළඟින්නට වැහැ. හාමුදුරුවන් ගේ කිම කිසි කලෙක පරදින්නට බැහැ.' මෙ මෙසේ කියා කිරි හාමි දරුවා වඩා ගෙන බිරින්දෑත් කැඳවා-ගෙන ගෙදර බලා පිටත් විය. කිරි හාමිනෝ ලැජ්ජාවෙන් බිම බලා-ගෙන ගියා ය

7. කිරිහාමිනේ ගෙදර යන නමුත් ඇයගේ හිත යන්නේ වෙන අතක ය. 'මේ මෝඩ කම නැති කරන්නේ කෙසේ ද? මෙය දැන් ම නැති නො කළොත් වනයේ මහ හිනාවය යි. කලේ ගොස් යට ට මී යමක් කරන්නට ඕනෑ.' ඇය මෙසේ සිතමින් ගෙදර ගොස්. 'කුමක් අසා ද, කුමක් දුන්නා ද' යි අසා ගෙන ආ අයට, 'නෑ. ඒ නිසා ම සිහි නැති වුණා' යි කියා, වෙනදා මෙන් කටයුතු කළා ය.

15. නොමැරෙන යාගය

1. පසු ද උදය ම කිරි හාමිනේ ගමේ යකැදුරා ගේ ගෙදරට ගියේ ය. 'අපේ ගෙදරට අද එළිය ගෙනාවා ද' යි යකැදුරා ඇසී ය. 'ඔව්. යකැදුරු හාමි, මා ආවේ බොහොම වැදගත් කට යුත්තකට යි. එය රහසින් කියන්නට ඕනෑ' යි කිරි හාමිනේ කීවා ය.

2. යකැදුරා කිරි හාමිනේ ගේ වුව මනාව කියන්නට අවකාශ ගෙන දුන්නේ ය. තමා ගේ රහස කිසිවකුට නොකියන ලෙස ගිවිස්වා-ගෙන කිරි හාමිනේ සැමියා ගේ තොරතුරු සියල්ල කීවා ය. 'මහ නින්දව නො වෙ යැ? මිනිසුන් දැන-ගත්තොත් මටත් මගේ දරුවාටත් රටේ හිටින්නට ලැබෙන්නේ නැ. අනේ, යකැදුරු හාමි, මීට සුදුසු උපායයක් යොදන්න. ඒ ගැන හොඳට සලකනවා.'

3. කිරි හාමිනේ ගේ වචනය අසා යකැදුරා මඳක් සිනිවිල්ලේ උන්නේ ය. 'හොඳ, මා ඊට ගුරු කමක් කරනවා. දුක් වන්නට කමෙක් නැ. අපි කිරි හාමිට යාගයක් කරමු. ඔහුට දැන් ගොහින් කියනවා මේ යාගය කළාට පස්සේ නම් හිසත් පයත් කො පමණ සීතල වුණත් මැරෙන්නේ නැ' කියා. වුව මනා දේ දන්නවා නො වෙ යැ - කෙහෙල් කඳක්, ගොප් අත්තක්, මල් ටිකක්, තවත් යාගයට ගන්නා දේ? — හැබැයි හයියෙන් ආ වඩන්නට ඕනෑ.'

4. කිරි හාමිනේ සිනා සෙමින් ගෙදර බලා පිටත් වුණා ය. ගෙදර ගොස් කිරි හාමි ගේ බඩ පුරවා සතුටු කොට යාගය ගැන ද මතක් කළා ය. 'ඉතින් බය නැති ව ඉන්නවා. අපේ යකැදුරු හාමි කීවා, යාගයක් කරන්නට එනවා ය කියා.'

'කාට ද, යාගය? කුමකට ද?'

'යාගය ඔබට; හිසත් පයත් සීතල වුණු ද මැරෙනවාට.'

'ඉතින් යාගය කළා ම කුමක් වෙනවා ද?'

'කො පමණ සීතල වුණත් මැරෙන්නේ නෑ.'

5. කිරි හාමි සතුටින් උඩ පැන්නේ ය. බිරින්දෑ වටා බිම පෙරළුණේ ය. දරුවා වඩා-ගෙන හිස පටන් දෙ පතුල දක්වා සිඹ, 'ඉතින් බය වන්නට එපා, පුතා' යි කීයේ ය. තව ද යාගයේ තොරතුරු ඇසී ය.

'අද ද, යාගය?'

'නෑ හෙට. හෙට බදා ද නො වේ ද? ඔව්, හෙට, හෙට.'

'ඉතින් කුමක් ද, මට කරන්නට කියන්නේ?'

'කෙහෙල් කඳක්, ගොප් අත්තක්, මල් ටිකක්, තවත් වුව මනා දේ සපයා තබනවා. හැබැයි, අදට යන්තම් හිසත් පයත් සීතල නො කැර ගෙන ඉන්නවා.'

6. පසු ද යකැදුරා අවුත් මල් බලියක් තනා මුල්ලෙක තැබී ය. රෑ බත් කා යාගය පටන් ගත්තේ ය. කිරි හාමි එක් සුදු කඩක් හැඳ-ගෙන, එක් සුදු කඩක් පොරවා-ගෙන අලුත් පැදුරෙක හිඳ-ගත්තේ ය. කිරි හාමිනේ දරුවා ද වඩා-ගෙන පසෙකින් උන්නා ය. නෑදෑයෝ කීප දෙනෙක් ද බලා හුන් හ. එකෙක් අඟුරු දුම්මල අල්ලයි. එකෙක් විලක්කු තෙල් පොවා දල්වයි. හැඩි දෑඩි කොල්ලෝ දෙන්නෙක් කන් බිහිරි වන තරම් හයියෙන් ආ වඩත්. යකැදුරා යදී, කවි කියයි, නටයි, මතුරයි, දුම්මල අල්ලයි. බලා ඉන්නෝ බුලත් කති. කිරි හාමි මහත් ඇදූහිල්ලෙන් ඇස් දල්වා-ගෙන, කට අයා-ගෙන, හිඳ-ගත් වන ම හිඳී.

7. කුකුළන් හඬ ලද්දී යකැදුරා තදින් ම නටා, අඩි බිම හපා, කරකැවී, වැටී, බෙරයට රවා, යකුන් බය ගන්වා, ආතුරයා දෙසට

.......යකැදුරා තදින් ම නටා, අඩි බිම හපා'

හැරුණේ ය; විදුලි එක හමාරක් පමණ ගිනි දළුවක් විහිදුවන විලක්කුව කිරි හාමි ගේ මුහුණට හොඳට ම ළං කෙළේ ය; 'හිසත් පයත් පමණක් නො වෙයි, මූණ පපුව බඩ පිට යනාදි මෙ කී නොකී කො තැන කො පමණ සීතල වුණත් තවත් මැරෙනවා ද?' මෙ සේ මහ හෙණ හඬින් ඇසී ය. හොඳට ම බිය වූ කිරි හාමි ගේ කටින්, නිකම් ම, 'නෑ' යි කියැවුණේ ය.

'මැරෙනවා ද?'
'නෑ.'
'මැරෙනවා ද?'
'නෑ.'

8. මෙ සේ තුන් වරක් ගිව්ස්වා, පස්වා දහසකට ආ වඩා; 'ආයු බොහෝ වේ වා, ආයු බොහෝ වේ වා, ආයු බොහෝ වේ වා' යි කියා යකැදූරා අසල තුබුණු දිය පිරූ කොරහ කිරි හාමි ගේ හිසට නැමුවේ ය. කිරි හාමි ගේ සර්වාංගය සීතල වී ය. එහෙත් හේ අතක් නො සෙල්වී ය; පයක් නො නැටැවී ය, හඬක් නො නැඟී ය. එ ද හේ නො මළේ ය. යාගය සඵල වී ය.

9. කිරි හාමිනෝ ගේ සතුටේ කෙළවරෙක් නැත. උදය කිරි බතින් සංග්‍රහ කොට, ඕ බුලත් කොළයෙක එතූ යම් කිසිවක් ඇදූරා අත තැබුවා ය. ඇදූරා දත් මදක් දක්වමින් එය ඔඩොක්කුවේ ලා-ගෙන පිටත් වූයේ ය. කිරි හාමි ගේ අපල දුරු වූයෙන් ඉන් පසු හිසත් පයත් සීතල වීම මරණයට හේතු නො වී ය.

0476 - 9
මිල රු. 49/50